

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21C/184/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315203536
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8315203536.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpeného Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanej X. J., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX Q., t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou Q. L., pracovníčkou Okresného súdu Humenné, v konaní o zaplatenie 197,18 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi sumu 127,18 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25% ročne z tejto sumy od 29.11.2013 až do zaplatenia, ako aj trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku vo výške 4,79 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 18,55 eur a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 1.4.2015 voči žalovanej domáhal zaplatenia 197,18 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne z dlžnej sumy od 29.11.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že uzavrel so žalovanou zmluvu číslo E., E., ktorých neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné podmienky. V zmysle tejto zmluvy žalobca vypožičal žalovanej SIM karty s telefónnymi číslami, ktoré umožňujú žalovanej využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom. Žalobca sa týmto návrhom domáhal aj náhrady škody vo výške 70 eur, ktorá mu vznikla za odpredaný mobilný telefón/telekomunikačné Orange Atlanta White + Huawei Media Pad. Škoda predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu/zariadenia a jeho akciovou cenou, t.z. predstavuje škodu žalobcu, ktorú mu žalovaná spôsobila tým, že získala mobilný telefón/zariadenie za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej tak, že podpisom Dodatku sa zaviazala používať služby, a za tieto platiť po dobu viazanosti, a následne porušila svoj základný záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu počas dohodnutej doby a platiť riadne a včas cenu za poskytnuté služby. Podľa tvrdení žalobcu v žalobe, žalovaná si bola vedomá, že telekomunikačné zariadenie je jej predávané za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa žalovaná zaviazala užívať služby po dobu dohodnutú v Dodatku. Vzniknutú škodu žalobca vyčíslil ako rozdiel medzi predajnou cenou a cenou akciovou, pričom pri výpočte škody zohľadnil počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Ďalej sa voči žalovanej domáhal i zaplatenia sumy 127,18 eur vyfakturovanej žalovanej v období 2013/06 - 2013/08 v celkovej výške 236,18 eur. Žalobca pokusom o pokonávku zo dňa 14.11.2013 oznámil žalovanej sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a sumu za telekomunikačné zariadenie a vyzval ho na ich úhradu v dodatočnej lehote, pričom následne bola časť pohľadávky odpísaná. Uplatnil si aj úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade s článkom 11,

bodom 11.14 počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie, t.j. od 29.11.2013 do zaplatenia.

Postupom podľa ustanovenia § 29 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku súd uznesením zo dňa 11.6.2015 č.k. XXC/XXX/XXXX-XX ustanovil žalovanému opatrovníka na zastupovanie, ochranu oprávnených záujmov a preberanie zásielok z dôvodu, že pobyt žalovaného súdu nie je známy, a to napriek vykonanému šetreniu po jeho pobyte.

Predmetom tohto konania je zaplatenie sumy 127,18 eur spolu s 8,25 % ročným úrokom z omeškania od 29.11.2013 do zaplatenia titulom porušenia povinností žalovanou zo zmluvy o pripojení a zaplatenie sumy 70 eur spolu s 8,25 % ročným úrokom z omeškania od 29.11.2013 do zaplatenia titulom náhrady škody.

Na pojednávanie vo veci nariadené na deň 3.7.2015 sa nedostavil žalobca ani jeho právny zástupca ani opatrovníčka, pričom predvolanie na pojednávanie im bolo riadne a včas doručené. Žalobca svoju neúčast' ospravedlnil písomným podaním doručeným súdu dňa 26.6.2015 z dôvodu hospodárnosti konania a súhlasil s prejednaním veci bez jeho prítomnosti. Preto v súlade s ustanovením § 101 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku vec bola prejednaná bez prítomnosti žalobcu a právneho zástupcu žalobcu, žalovanej a jej opatrovníčky.

Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 18.3.2015, zmluvou o pripojení č. E A6013211 spolu s dodatkami k týmto zmluvám, pokusom o pokonávku zo dňa 14.11.2013, jednotlivými faktúrami, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „Všeobecné podmienky“), a s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

Žalobca uzavrel so žalovanou dňa 29.6.2009 zmluvu o pripojení č. E., na základe ktorej žalobca vypožičal žalovanej SIM kartu, ktorá jej umožnila využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom v zvolenom balíku služieb. Pri uzavretí dodatku k tejto zmluve žalobca odpredal žalovanej telekomunikačné zariadenie značky Orange Atlanta white so zľavou z jeho spotrebiteľskej ceny za kúpnu cenu 9,50 eur. Žalovaná sa v tomto dodatku zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov a počas tejto doby využívať bez prerušenia služby žalobcu a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaná zaviazala uhradiť zmluvnú pokutu v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb vo výške 410,50 eur. Dňa 4.12.2011 uzavreli účastníci tohto konania zmluvu o pripojení č. E., na základe ktorej žalobca vypožičal žalovanej SIM kartu, ktorá jej umožnila využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom v zvolenom balíku služieb. Pri uzavretí dodatku k tejto zmluve žalobca odpredal žalovanej telekomunikačné zariadenie značky Huawei MediaPad so zľavou z jeho spotrebiteľskej ceny za kúpnu cenu 0,50 eur. Žalovaná sa v tomto dodatku zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov a počas tejto doby využívať bez prerušenia služby žalobcu a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaná zaviazala uhradiť zmluvnú pokutu v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb vo výške 369,50 eur. Podľa tvrdení žalobcu žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti tým, že neuhradila riadne a včas cenu poskytnutých služieb v celkovej výške 236,18 eur, ktorá jej bola vyúčtovaná za obdobie 2013/06 - 2013/08 jednotlivými faktúrami. Žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy pokusom o pokonávku zo dňa 14.11.2013 spolu so zmluvnou pokutou/náhradou škody, pričom následne bola pohľadávka vo výške 109 eur opísaná.

Podľa ustanovenia § 43 odsek 1 zákona číslo 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 610/2003 Z.z.“), zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa ustanovenia § 43 odsek 2 zákona č. 610/2003 Z.z., podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa ustanovenia § 42 odsek 4 písmeno b) zákona č. 610/2003 Z.z., účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní verejných služieb (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená 29.6.2009 zmluva o pripojení číslo E. a dňa 4.12.2011 dodatok k tejto zmluve. Zároveň dňa 4.12.2011 bola uzavretá zmluva o pripojení č. E. v znení dodatku k tejto zmluve z rovnakého dňa, na základe ktorých žalobca dodal žalovanej služby a žalovaná bola povinná platiť cenu za poskytnuté služby. Je nesporné, že žalovaná cenu za poskytnuté služby vo výške 127,18 eur neuhradila. Na základe uvedeného preto súd žalobe v tejto časti vyhovel a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 127,18 eur.

Podľa ustanovenia § 517 odsek 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia § 517 odsek 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia § 3 odsek 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 z.z. v znení účinnom do 31.1.2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalovaná tým, že nezaplatila žalobcovi cenu za poskytnuté služby vo výške 127,18 eur riadne a včas, dostala sa do omeškania so zaplatením svojho záväzku v tejto časti, a preto má žalobca nárok aj na ním uplatnený úrok z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 127,18 eur od 29.11.2013 do zaplatenia.

Po vykonanom dokazovaní súd žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 70,00 eur zamietol z dôvodov nižšie uvedených.

V prípade náhrady škody, žalobca po tom ako sú mu zamietané žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že:

- a) predmetné ustanovenie (o dojednanej zmluvnej pokute) bolo vyhlásené za neprípustné pre jeho neprijateľnosť,
- b) vzhľadom na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011 je tu daná podľa § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť žalobcu zdržať sa ďalšieho uplatňovania nárokov na zaplatenie týchto zmluvných pokút,
- c) je daná viazanosť ostatných súdov vyhlásením zmluvnej pokuty za neprijateľnú pristúpil k zmene svojej procesnej aktivity tak, že už nepožaduje zaplatenie zmluvnej pokuty, ale náhrady škody vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi predajnou cenou odpredaného koncového zariadenia a jeho akciovou cenou, pričom žalobca zohľadnil pri výpočte náhrady škody aj počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovanej. V prejednávanej veci žalobca škodu vyčíslil na sumu 70,00 eur a tento rozdiel považuje žalobca za škodu vzniknutú porušením povinnosti žalovanej.

Žalobca ďalej poukazuje na Čl. 1. bod 1.3 Dodatku k Zmluve o pripojení, podľa ktorého - Účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že koncové zariadenie je mu predávané za cenu uvedenú v čl. 1 bode

1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny, by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT/ koncového zariadenia).

Zo skutkového vymedzenia nároku žalobcu na náhradu škody vyplýva, že sa tejto škody domáha z dôvodu porušenia povinnosti žalovanej zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov. Takto skutkovo vymedzený nárok na náhradu škody je potrebné právne posudzovať podľa § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predpokladom vzniku tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa tohto ustanovenia je: 1. protiprávny úkon, 2. spôsobenie škody, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou, 4. zavinenie.

Občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť z porušenia zmluvných alebo iných záväzkových povinností, vtedy ide o tzv. zmluvnú alebo záväzkovú zodpovednosť. Môže však vzniknúť aj z porušenia iných zákonom uložených povinností, vtedy ide o tzv. mimozáväzkovú zodpovednosť. Ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za škodu možno aplikovať tak na prípady záväzkovej, ako aj mimozáväzkovej zodpovednosti.

Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie vyššie uvedených štyroch predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

V prejednávanej veci zo strany žalobcu nesúceho dôkazné bremeno nebolo preukázané už splnenie predpokladu uvedeného v bode 1. Vychádzajúc zo skutkového vymedzenia žaloby, žalobca nepreukázal, že žalovaný v zmluvnom vzťahu nezotrval po dobu 24 mesiacov.

Pri tomto závere súd vychádza z toho, že spôsob ukončenia zmluvy o pripojení je uvedený v článku 4 (Doba platnosti a ukončenie Zmluvy) Všeobecných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy.

Podľa bodu 4.1 týchto Všeobecných podmienok platnosť zmluvy zaniká a) dohodou zmluvných strán, b) odstúpením od zmluvy, c) výpoveďou zmluvy, d) smrťou alebo zánikom účastníka.

Všeobecné podmienky ďalej upravujú podrobnejšie zánik zmluvy z jednotlivých vyššie uvedených dôvodov.

Podľa článku 2 Všeobecných podmienok (Zmluva o pripojení. Aktivácia Služieb) bodu 2.1, spoločnosť Orange Slovensko poskytuje Služby na základe Zmluvy uzatvorenej v písomnej podobe.

Podľa článku 2 bodu 2.6 Všeobecných podmienok, zmluva je uzatvorená dňom jej podpísania.

Podľa ustanovenia § 40 odsek 2 Občianskeho zákonníka, písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

V predmetnom konaní žalobca písomné ukončenie písomne uzavretej zmluvy o poskytovaní verejných služieb nepreukázal a ani zo strany žalovanej súd nemal preukázané, že by takúto listinu od žalobcu obdržal. Treba teda uzavrieť, že platné ukončenie zmluvy so žalovanou preukázané nebolo, a teda žalovaná svoj záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov splnila (na tom nič nemení, že vo faktúre je účtovaný poplatok za odpojenie, pretože odpojenie nie je uvedené medzi spôsobmi zániku zmluvy), čím nie je daný predpoklad č. 1 vzniku škody.

Pokiaľ ide o samotný vznik škody (predpoklad č.2), k tomu súd uvádza, že podľa § 442 odsek 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Občiansky zákonník nedefinuje pojem skutočnej škody a ušlého zisku. Škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi, a je teda napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii (porovnaj R 55/1971, s. 151).

Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedenie veci do predchádzajúceho stavu (R 55/1971, s. 153).

To, čo ušlo (ušlý zisk), je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí (R 55/1971, s. 152).

Podľa žalobcu mu vznikla škoda ako rozdiel medzi trhovou cenou koncového zariadenia a jeho akciovou cenou, pričom zohľadnil aj počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti žalovanou. Aj keby bol splnený zo strany žalovanej predpoklad protiprávneho úkonu, k uvedenej škode (napriek deklarácii uvedenej v bode 3.7 Dodatku) by nedošlo. Podľa názoru súdu za škodu nemožno považovať to, že v rámci ofenzívnej obchodnej politiky žalobcu tento predáva koncové zariadenia za nižšiu ako skutočnú cenu. Účel sledovaný teraz žalobcom podanou žalobou bolo možné dosiahnuť iným spôsobom (napr. podmienením právneho úkonu). Rozdiel medzi skutočnou a akciovou cenou MT, tak nie je následkom (tvrdeného ale nepreukázaného) protiprávneho úkonu žalovanej, ale výsledkom zmluvného konsenzu medzi žalobcom a žalovanou. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany žalobcu reparaovaný prehodnotením jeho rozhodnutia, ak sa nespĺnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu so žalovanou vkladal. Na tomto nič nemení ani tá skutočnosť, že žalobca zohľadnil pri výpočte skutočnej škody počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovanej. K protiprávnemu zmenšeniu majetku žalobcu tak nedošlo, pretože tento za koncové zariadenie obdržal dojednanú kúpnu cenu.

S vyššie uvedeným záverom je spojené zároveň aj nesplnenie 3. predpokladu pre vznik škody (kauzálny nexus), pretože aj v prípade preukázania zavineného nezotrvania žalovanej v zmluvnom záväzku po určitú dobu, dôvodom tvrdeného zmenšenia majetku žalobcu (ako uplatnenej škody) by nebol tento protiprávny úkon, ale kúpna zmluva s odporcom s obdržaním dojednanej kúpnej ceny.

Súd pri svojom rozhodovaní o zmluvnej pokute vychádzal z nasledujúceho:

Procesnému súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. 8. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 6. 2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 8. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. 5. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejme aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Podľa ustanovenia § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex officio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“). Navyše zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejím a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Vzhľadom na ustanovenie § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka procesný súd teda ani nemohol pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať.

Na základe vyššie uvedeného preto súd žalobu v časti o zaplatenie sumy 127,18 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne od 29.11.2013 do zaplatenia považoval za dôvodnú, a preto jej vyhovel. V ostatnej časti, t.j. v časti o zaplatenie sumy 70,00 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne od 29.11.2013 do zaplatenia žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 142 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobca bol v tomto konaní úspešný v časti o zaplatenie sumy 127,18 eur s príslušenstvom a neúspešný v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 70,00 eur s príslušenstvom. V percentuálnom vyjadrení predstavuje pomer úspechu žalobcu v rozsahu 64,50 % k jeho neúspechu v rozsahu 35,50 %. Po odpočítaní pomeru neúspechu žalobcu od jeho úspechu vzniklo žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 29 %. Trovy žalobcu pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eur a z

trov jeho právneho zastúpenia za poskytnutie právnej služby advokátom za 2 úkony právnej služby (1. príprava a prevzatie zastúpenia, 2. písomné podanie na súd - žaloba) v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) z tarifnej hodnoty veci 197,18 eur, z ktorej základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 18,26 eur podľa ustanovenia § 10 odsek 1 vyhlášky a paušálnej náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa ustanovenia § 16 odsek 3 vyhlášky za 2 úkony právnej služby zvýšených o daň z pridanej hodnoty, pričom právny zástupca žalobcu preukázal, že je jej platiteľom. Celková výška trov právneho zastúpenia žalobcu, ktorú mu súd priznal, predstavuje sumu 63,96 eur (2x18,26 eur + 2x8,39eur + 20 % DPH).

Žalobcovi tak vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 29 %, t.j. na súdnom poplatku vo výške 4,79 eur a na trovách právneho zastúpenia vo výške 18,55 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.